

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0222U001990

Державний реєстраційний номер: 0119U100625

Відкрита

Дата реєстрації: 08-02-2022

1. Етапи виконання

Номер етапу: 3

Назва етапу: Обґрунтування концепції вдосконалення потенціалу імпортозаміщення в Україні в умовах набуття нематеріальними активами ключової ролі у розвитку постіндустріальної економіки

Початок етапу: 01-2021

Закінчення етапу: 12-2021

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Київський національний торговельно-економічний університет

Код ЄДРПОУ/ІПН: 01566117

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: вул. Кіото, 19, м. Київ, Київська обл., 02156, Україна

Телефон: 0445314741

E-mail: knteu@knteu.kiev.ua

WWW: <https://www.knteu.kiev.ua/>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 38621185

Адреса: проспект Перемоги, буд. 10, м. Київ, 01135, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380444813221

E-mail: mon@mon.gov.ua

WWW: <https://mon.gov.ua/ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір з МОН, іншими центральними органами виконавчої влади

КПКВК: 220 1040

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 – кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 200.000 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Потенціал імпортозаміщення в Україні за умов становлення постіндустріальної економіки

Назва роботи (англ)

The potential of import substitution in Ukraine in the conditions of the emergence of the post-industrial economy

Реферат (укр)

Предмет дослідження – концептуальні підходи та інструментарій реалізації потенціалу імпортозаміщення України в умовах трансформації світової економічної системи на засадах постіндустріального розвитку. Об'єкт дослідження – процеси імпортозаміщення в національній економіці постіндустріальної доби. Метою даного проекту є розробка наукової концепції розвитку потенціалу імпортозаміщення в економіці України шляхом активізації внеску нематеріальних факторів економічного зростання. Завданнями проекту є аналіз теоретико-методологічних засад розбудови в Україні соціально орієнтованої ринкової моделі економіки постіндустріального типу; розкриття новітніх форм та механізмів реалізації переваг України у міжнародному співробітництві на основі збереження та підтримки інтелектуального, технологічного та кадрового потенціалу; обґрунтування пріоритетних напрямів модернізації національної економіки шляхом збалансування промислової структури на основі селекції імпортозаміщувальних видів економічної діяльності; оцінювання потенціалу розвитку сектору інформаційно- та наукоємних послуг з метою їх подальшої інтеграції у виробничий процес та експортування за конкурентоспроможними цінами. Методи дослідження – загальнонаукові методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція), економіко-статистичні методи (порівняння, групування), метод експертних оцінок. Результати НДР впроваджені в навчальний процес КНТЕУ, а також будуть висвітлені в монографії та можуть бути використані органами влади при підготовці законодавчих актів щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Ключові слова: постіндустріальна економіка, індустрія 4.0; імпортозаміщення, імпортозалежність, нематеріальні фактори економічного зростання, глобальна координація, економічний націоналізм.

Реферат (англ)

The subject of research is conceptual approaches and tools for realizing the potential of import substitution of Ukraine in the conditions of transformation of the world economic system on the basis of post-industrial development. The object of research is the processes of import substitution in the national economy of the post-industrial era. The purpose of this project is to develop a scientific concept for the development of import substitution in the economy of Ukraine by activating the contribution of intangible factors of economic growth. The objectives of the project are to analyze the theoretical and methodological foundations of building a socially oriented market model of post-industrial economy in Ukraine.

Індекс УДК: 3.009(100); 3:001.83(100), 3.009(100); 3:001.83(100)

Коди тематичних рубрик НТІ: 00.17

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Обґрунтування теоретико-методологічних засад та розробка наукової концепції розвитку потенціалу імпортозаміщення в економіці України шляхом активізації внеску нематеріальних факторів економічного зростання

Назва продукції (англ): Substantiation of theoretical and methodological principles and development of a scientific concept for the development of import substitution potential in the economy of Ukraine by activating the contribution of intangible factors of economic growth

Очікувані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: освіта, державне управління

Опис продукції (укр): Узагальнено теоретичні підходи до генезису теорій регулювання імпорту в економіках відкритого типу, систематизовано інструменти державного регулювання в політиці імпортозаміщення та охарактеризовано зміст сучасної концепції неоіндустріального імпортозаміщення. Досліджено передумови для впровадження політики імпортозаміщення в ключових галузях економіки України. Встановлено причини та наслідки зростаючої імпортозалежності вітчизняної економіки. На основі систематизації міжнародного досвіду ідентифіковано ризики та проблеми неоіндустріального розвитку країн, що здатні вплинути на реалізацію їх стратегій імпортозаміщення. Обґрунтовано положення щодо посилення фокусу інструментарію регуляторної політики, зокрема у частині митно-тарифного регулювання, на зниження рівня імпортозалежності вітчизняної економіки. Розроблено науково-практичні пропозиції щодо підключення України до механізмів глобальної координації задля зниження рівня еколого-економічних ризиків цивілізаційного розвитку неоіндустріальної доби.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.2021-12.2021

Виробник продукції: Київський національний торговельно-економічний університет

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: Монографія

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

Перелік опублікованих за темою статей в журналах, що індексуються БД Scopus та/або Web of Science Core Collection (WoS) (або Index Copernicus)

1. Melnyk T. The conceptual framework for the operation of financial systems in the context of global structural transformations of business models of banking/ T. Melnyk, S. Melnichenko // Baltic Journal of Economic Studies, Volume 5 Number 4. - Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2019. - PP.148-154 <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/716>
2. Tetiana Melnik, Liudmyla Kudyenko, Liliia Samsonova Contractual relations in the new economic competition strategies of TNCs // Baltic Journal of Economic Studies, Volume 5 Number 3. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2019, 230 pages (PP.116-124): <http://dx.doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-3-116-124>
3. Sivova, T. Yu. International Scientific Cooperation of Ukraine: Periodical Publications of the National Academy of Sciences of Ukraine in Scientific Bases. Naukainnov. 2020, 16(3):15- 26 <https://doi.org/10.15407/scine16.03.014>
4. Tkalenko, S., Melnyk, T., & Kudyenko, L. (2020). Macroeconomic factors influencing the development of Ukraine's foreign trade. Baltic Journal of Economic Studies, 6(3), 143-155. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-3-143-155> DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-3-143-155>
5. Melnyk, T., Reznikova, N. (2020). Problems of statistical study of "green economics" and green growth potentials in the sustainable development context. Baltic Journal of Economic Studies, 6(3), 87-98. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-3-87-98>
6. Мельник Т.М., Деева Т., Бай С., Пугачевська К.С. Український бізнес в умовах світових торговельних війн: спостерігач активний учасник чи жертва? Фінансово-кредитна діяльність: проблемитеорії і практики Том 1 № 36 (2021), с.504-514 URL: <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/3189/3169>
7. Лосіцька Т. І., Беляєва Н. С., Лагутін В. Д., Мельник Т. М. Контролінг торговельних підприємств у контексті міжнародного виміру Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики Том 1 № 36 (2021), с.92-98

8. Melnyk, T., Mazaraki, N., & Pugachevska, K. (2021). DEVELOPMENT OF NATIONAL ECONOMIES IN THE CONDITIONS OF PANDEMICS. *Baltic Journal of Economic Studies*, 7(1), 69–76 URL: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-1-69-76>
9. Tetiana Melnik, Liudmyla Kudyrko, Kateryna Pugachevska, Iryna Sevruk. Promotion of Ukraine's export to China: priorities and institutional framework // *Problems and Perspectives in Management*. - Volume 17- 2019, Issue №3, pp. 508-520 – Режим доступу: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(3\).2019.40](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(3).2019.40)
10. Determination of the critical risk zone for the indicator of foreign trade import coverage by the export of goods and services subject to its normal distribution / K. Fokina-Mezentseva, T. Melnyk // *International Journal of Scientific & Technology Research*. – 2020. – Volume 9, Issue 3, March. – P. 4843-4847 <http://www.ijstr.org/final-print/mar2020/Determination-Of-The-Critical-Risk-Zone-For-The-Indicator-Of-Foreign-Trade-Import-Coverage-By-The-Export-Of-Goods-And-Services-Subject-To-Its-Norma>
11. Kalyuzhna N., Khodzhaian A. The WTO toolkit in regulating interstate trade and economic cooperation // *Науковий вісник Національного гірничого університету*. – 2020. – № 2(176). – С. 160–166. https://nvngu.in.ua/jdownloads/pdf/2020/02/02_2020_Kalyuzhna.pdf
12. O. Pursky, T. Melnyk. Web-based System for Regional Development Level Evaluation. *CEUR Workshop Proceedings*, Vol. 2866, 22–30 (2021) (БД Scopus) URL:
13. N. Kalyuzhna, A. Khodzhaian, Identification of globalization threats to the economic sovereignty of countries with transition economies. *Науковий вісник Національного гірничого університету*. – 2021. – № 2(176). – С. 154–164 <https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-1/154>
14. Пугачевська К.С. Детермінанти імпортозалежності економіки України / К.С. Пугачевська, Т.М. Мельник // *Проблеми економіки*. – 2019. – № 2. – С. 53–61. – Режим доступу: http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-2_0-pages-53_61.pdf
15. Pugachevska K.S. Genesis of import substitution of open economies / K.S. Pugachevska, K. Y. Pugachevska // *Інфраструктура ринку*. – 2019. – № 33. – P. 43–47 http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/33_2019_ukr/8.pdf
16. Калюжна Н.Г., Сторожчук В.М. Митний тариф як регулятор зовнішньоторговельної політики держави // *Держава та регіони*. – 2019. – № 5 (110) <http://www.econom.stateandregions.zp.ua/archive?id=70>
17. Кудирко Л. Intangible determinants of competitiveness between countries during post-industrial age: the theoretical aspect // Л. Кудирко, І. Федун // *Інфраструктура ринку*. 2019. – № 37. – URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/37_2019_ukr/18.pdf
18. Кудирко Л., Пащенко Б. Детермінанти попиту в міжнародній торгівлі агропродовольчою органічною продукцією // *Ефективна економіка* – 2020. – № 9. – С. 58–69 DOI: 10.32702/2307-2105-2020.9.59
19. Pugachevska K. Trade restrictions in the context of foreign trade liberalization / K. Pugachevska // *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»*. – 2020. – № 1(13) <http://economics-msu.com.ua/uk/journals/1-13-2020>
20. Mazaraki Anatoliy, Melnyk Tetiana. Neo-protectionism and trade wars // "HERALD of Kyiv National University of Trade and Economics" № 1(135) 2021 DOI: [http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021\(135\)01](http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021(135)01)
21. Кудирко Л. П. Економіка в етнічному вимірі в системі глобального виробництва та збуту. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8544> (дата звернення: 22.02.2021). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.1.104 (Index Copernicus, фахові видання)
22. Мазаракі А., Мельник Т. Глобальні міграційні процеси в умовах пандемії COVID-19. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2021. № 5. С. 4–32. Серія. Економічні науки DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(118\)01](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(118)01)
23. Калюжна Н. Інтенсивність гібридних загроз національним економікам. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2021. № 5. С. 33–47. Серія. Економічні науки DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(118\)02](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(118)02)

24. Калюжна Н.Г., Ковтун Т.К. Торговельно-економічне співробітництво держав в умовах глобальної рецесії Проблеми системного підходу в економіці. Зб. наук. праць Національного авіаційного університету. Вип. 1(81). – К.: НАУ, 2021. – С. 14–22. <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2021-1-2>

25. Kalyuzhna N., Kovtun T. Hybrid threats: essence, characteristics, precondition of escalation // Проблеми економіки. – 2021. – № 3 (49). – С. 16–21 <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-3-16-21>

26. Мазаракі А., Мельник Т. Стратегія неіндустріального імпортозаміщення в Україні. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2021. № 5. С. 4–33. DOI: [http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021\(139\)01](http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021(139)01)

Перелік опублікованих за темою статей у журналах, що входять до переліку фахових видань України

1. Kudyрко L., Samsonova L. Co-operative component of the import substitution strategy of Ukraine // L. Kudyрко, L. Samsonova // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2019. – № 3(104) – С. 39–50 DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019\(104\)04](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019(104)04)

2. Мельник Т., Гринько К. Національні інноваційні системи: вплив транснаціоналізації // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2019. – № 6(107) – С. 39–50 DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019\(107\)02](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019(107)02)

3. Пугачевська К. Детермінанти експортоорієнтованого розвитку відкритих економік / К. Пугачевська // Бізнес Інформ. – 2019. – № 10 https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-2_0-pages-53_61.pdf

4. Мельник Т., Касянок К. Протекціонізм у регулюванні прямих іноземних інвестицій // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2019. – № 3(104) – С. 5–18. DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019\(104\)01](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2019(104)01)

5. Сівова Т.Ю. Інноваційна діяльність України за міжнародними рейтингами. Економічний простір: зб. наук. праць. 2019. № 149. С. 97–106. DOI <https://doi.org/10.32782/2224-6282/149-8>.

6. Melnyk T., Pugachevska K. Determinants of enhancing export orientation of Ukraine's services sector // Інфраструктура ринку. – 2020. – № 39 http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/39_2020_ukr/9.pdf

7. Мельник Т., Туницька Ю.; Інституційне забезпечення міжнародної конкурентоспроможності АПК України // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2020. – № 4. – С. 69–89 DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(111\)05](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(111)05)

8. Кудирко Л. Стратегії «м'якої сили» в умовах глобальної конкуренції // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2020. – № 6. – С. 47–66 DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(113\)04](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(113)04)

9. Kudirko, L. Korohod, A. (2020), «Foreign investment priorities on renewable energy projects», *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 4, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7764> (Accessed 07 May 2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.53

10. Пугачевська К. С. Імпортозалежність економіки України: детермінанти та ризики // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси та право. – 2020. – № 4. – С. 103–115 DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020\(111\)05](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2020(111)05)

11. Кудирко Л., Ніколаєць О. Модернізація маркетингових комунікацій компаній в умовах розвитку глобального інформаційного суспільства // Економічний простір: зб. наук. праць. – № 156. – Дніпро: ПДАБА, 2020. – С. 52–58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-9>

12. Melnyk T., Pugachevska K. Determinants of enhancing export orientation of Ukraine's services sector // Інфраструктура ринку. – 2020. – № 39 http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/39_2020_ukr/9.pdf

13. Радченко А.І., Сівова Т.Ю. Видавничі проекти НАН України: гендерний аспект авторства. Вісник НАН України. 2020. № 2. С. 76–88 <https://doi.org/10.15407/visn2020.02.076>

14. Мельник Т., Гринько К. Інноваційна система України: потенціал імпортозаміщення високотехнологічними товарами. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 2. С. 4–29. Серія. Економічні науки DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(115\)01](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(115)01)

15. Мельник Т., Серова Л. Антикорупційна політика ЄС: ключові елементи, орієнтація на сталий розвиток, уроки для України. Формування ринкових відносин в Україні. 2021. № 3(238). С. 16–28. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2021_16_28.

16. Мельник Т. Особливості глобальних маркетингових комунікацій в умовах COVID-19 / Т. М. Мельник // Формування ринкових відносин в Україні. – 2021. – № 6. – С. 48–63. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2021_6_8

17. Кудирко Л., Антіхович В. Фіскальні «війни» в умовах становлення глобальної цифрової економіки. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2021. № 3. С. 4–16. Серія. Економічні науки DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(116\)01](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(116)01)

Перелік опублікованих за темою монографій

1. Стратегічне партнерство у вимірі економічної безпеки України : монографія: / Мазаракі А.А., Т.М Мельник, В.П. Онищенко, Н.Г. Калюжна, Л.П. Кудирко, К.С. Пугачевська, Л.В. Самсонова, [та ін.]; за ред.: А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 712 с. (за рішенням Вченої Ради КНТЕУ)

2. Transformation of national regulatory systems: economic and institutional context: Monograph / Melnyk T., Pugachevska K., Sevruk I. et al.; edited by Tetiana Melnyk, 2019. – 150 p.

3. Melnyk T., Pugachevska K. Determinants of enhancing export orientation of Ukraine's services sector. Security management of the XXI century: national and geopolitical aspects: monograph. ISSUE 1 – Prague: Nemoross.r.o., 2020. – p. 55– 65 <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/7657/1/monograf.pdf>

4. Kudyrko L., Samsonova L. Non-equity modes (NEMS) of production in ASEAN countries in conditions of GVCs reorganization/Socio-economic and management concepts: collective monograph / Krupelnitska L., – etc. – International Science Group. – Boston: PrimediaeLaunch, 2021. 660 p. DOI- 10.46299/ISG.2021.MONO.ECON.IURL: [\(авторський внесок – С. 452–460\)](https://isg-konf.com)

Перелік опублікованих за темою проекту підручників, навчальних посібників, словників, довідників

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник / за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – 630 с.

2. Освітньо-наукова програма: галузь знань 29, спеціальність 292 “ Міжнародні економічні відносини”, рівень освіти (третій) освітній науковий, ступінь вищої освіти – доктор філософії / Мазаракі А.А., Мельник Т.М., та [ін.] – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 15 с Інформаційний пакет: галузь знань 29, спеціальність 292 “Міжнародні економічні відносини”, спеціалізація «Міжнародний бізнес» рівень освіти (третій) освітній науковий, ступінь вищої освіти – доктор філософії / Мазаракі А.А., Калю

3. Інформаційний пакет: галузь знань 05, спеціальність 051 спеціалізація “Міжнародна економіка” ступінь вищої освіти «магістр» / Дугінець Г.В., Кудирко Л.П. та [ін.] – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 73 с.

4. Інформаційний пакет: галузь знань 07, спеціалізація “Міжнародний менеджмент” ступінь вищої освіти «магістр» / Мельник Т.М., Фокіна-Мезенцева К.В. та [ін.] – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 75 с.

5. Інформаційний пакет: галузь знань 07, спеціалізація “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності” ступінь вищої освіти «магістр» / Мельник Т.М., Серова Л.П. та [ін.] – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 77 с.

Охоронні документи на об'єкти права інтелектуальної власності

1. Мазаракі А.А., Мельник Т.М., Генералов О.В. Управління ризиками в зовнішньоекономічній діяльності : підручник – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – номер свідоцтва № 96446 від 28.02.2020 р.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 379

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Бобрікова Яна Олегівна

Бохан Аліна Василівна (д. е. н., доц.)

Гінчева Катерина Миколаївна

Гринько Катерина Володимирівна

Калюжна Наталія Геннадіївна (д. е. н., доц.)

Корогод Альона Ярославовна

Кудирко Людмила Петрівна (к. е. н., проф.)

Лосіцька Тетяна Іванівна (к.е.н., с.д.)

Пащенко Богдан Володимирович

Пугачевська Катерина Сергіївна (к. е. н., доц.)

Сівова Тетяна Юріївна

Самсонова Лілія Валеріївна (к. е. н.)

Керівник організації:

Мазаракі Анатолій Антонович (д. е. н., професор)

Керівники роботи:

Мельник Тетяна Миколаївна (д. е. н., професор)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.